

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ**Οδηγία συλλογής ενδοτραχηλικού επιχρίσματος**

Είναι πολύ σημαντική η σωστή λήψη του δείγματος. Τα κυλινδρικά επιθηλιακά κύτταρα του βλεννογόνου του τραχήλου βρίσκονται ακριβώς στο εσωτερικό του στομίου του τραχήλου. Η τήρηση της ακόλουθης διαδικασίας διασφαλίζει την περιεκτικότητα των δειγμάτων σε επιθηλιακά κύτταρα:

- Αφαιρείται η επιπλέον βλέννη από τον εξωτερικό ενδοτράχηλο με ένα ξεχωριστό βαμβακοφόρο στυλεό και απορρίπτεται.
- Εισάγεται ο στυλεός μέσα στον ενδοτράχηλο σε βάθος περίπου 1.0 με 1.5 cm και περιστρέφεται για 5-10 δευτερόλεπτα ασκώντας επαρκή πίεση, ώστε να ληφθούν κύτταρα από όλες τις πλευρές του ενδοτραχήλου. Εάν χρησιμοποιηθεί κυτταρολογικό βουρτσάκι πρέπει να εισάγεται έτσι, ώστε τουλάχιστον οι μισές τρίχες του να είναι εντός του αγωγού. Το βουρτσάκι περιστρέφεται διαγράφοντας έναν ολόκληρο κύκλο.
- Κατά την απόσυρση του στυλεού πρέπει να αποφευχθεί η επαφή με την κολπική επιφάνεια.
- Τοποθετείται ο στυλεός στο κατάλληλο μέσο μεταφοράς και πωματίζεται ερμητικά (αν το μέσο μεταφοράς είναι ρυθμιστικό διάλυμα να ανακινείται ζωηρά για 15-20 sec).

Οδηγία συλλογής επιχρίσματος επιπεφυκότα

- Χρησιμοποιώντας αποστειρωμένο βαμβακοφόρο στυλεό λαμβάνεται δείγμα από τον επιπεφυκότα του κάτω βλεφάρου, ασκώντας ελαφρώς πίεση, έτσι ώστε να ληφθεί ικανή ποσότητα επιθηλιακών κυττάρων.
- Τοποθετείται ο στυλεός στο κατάλληλο μέσο μεταφοράς και πωματίζεται ερμητικά (αν το μέσο μεταφοράς είναι ρυθμιστικό διάλυμα να ανακινείται ζωηρά για 15-20 sec).

Οδηγία συλλογής ουρηθρικού επιχρίσματος

Ο ασθενής δεν πρέπει να ουρήσει για τουλάχιστον 1 ώρα πριν από τη συλλογή του δείγματος.

- Με ουρηθρικό στυλεό συλλέγεται το δείγμα. Ο στυλεός πρέπει να εισχωρήσει στην ουρήθρα τουλάχιστον 2 εκατοστά και να περιστραφεί για 3-5 δευτερόλεπτα.
- Τοποθετείται ο στυλεός στο κατάλληλο μέσο μεταφοράς και πωματίζεται ερμητικά (αν το μέσο μεταφοράς είναι ρυθμιστικό διάλυμα να ανακινείται ζωηρά για 15-20 sec).

Οδηγία συλλογής ούρων για μοριακές διαγνωστικές εξετάσεις

Χρησιμοποιείται ιζήμα ούρων ακολουθώντας την εξής διαδικασία:

- Συλλέγονται 15-20 mL ούρων 1^η πρωινής ούρησης σε αποστειρωμένη συλλέκτη.
- Φυγοκεντρώνονται τα ούρα για 30 min σε 3000 x g.
- Προσεκτικά απορρίπτεται το υπερκείμενο και αφήνεται μια ποσότητα ιζήματος, περίπου 200 µL για τη μοριακή ανάλυση.

Οδηγία συλλογής σπέρματος για μοριακές διαγνωστικές εξετάσεις

- Αφήνεται το σπέρμα για 40 min περίπου σε σκοτεινό μέρος, μέχρι να ρευστοποιηθεί.
- Μια ποσότητα 150-200 µL ρευστοποιημένου σπέρματος αρκεί για τη μοριακή ανάλυση.

Οδηγία συλλογής ούρων για κυτταρολογική εξέταση

- Λαμβάνονται πρωινά δείγματα τριών ημερών.
- Αφήνονται λίγα ούρα και συλλέγονται τα υπόλοιπα σε ουροσυλλέκτη.
- Στον ουροσυλλέκτη προστίθενται 2-3 cc (κουταλάκι του γλυκού) καθαρό οινόπνευμα.
- Τοποθετείται ο ουροσυλλέκτης στη συντήρηση του ψυγείου.
 - ▶ Η ίδια διαδικασία επαναλαμβάνεται για τρία πρωινά.
 - ▶ Τα δείγματα προσκομίζονται όλα μαζί στο εργαστήριο εντός 24 ωρών από την ολοκλήρωση της τρίτης συλλογής και στο διάστημα αυτό διατηρούνται στους 2-8 °C.

Οδηγία συλλογής ούρων 2ώρου

- Ο εξεταζόμενος μισή ώρα πριν την έναρξη της συλλογής πίνει 2-3 ποτήρια νερό και μισή ώρα μετά την έναρξη ακόμη 2-3 ποτήρια νερό.
- Την ώρα έναρξης της συλλογής, ο εξεταζόμενος αδειάζει την κύστη και η ούρηση αυτή απορρίπτεται.
- Από εκείνη τη στιγμή και για 2 ώρες μετά, όλα τα ούρα πρέπει να συλλέγονται.
- Στις 2 ώρες ακριβώς από την έναρξη, αδειάζει την κύστη για τελευταία φορά και προσθέτει τα ούρα στο δοχείο συλλογής.

Οδηγία λήψης κολποτραχηλικών επιχρισμάτων κατά Παπανικολάου (test PAP)

- Να αποφεύγεται η σεξουαλική επαφή τουλάχιστον 3 ημέρες πριν τη λήψη.
- Να αποφεύγεται η κολπική πλύση την ημέρα της εξέτασης.
- Απολύτως απαραίτητα στοιχεία :
Ηλικία, ΤΕΡ, Η/Α λήψης δείγματος, ιστορικό (επεμβάσεις, φάρμακα –αντισυλληπτικά, ορμόνες, Digoxin-, χρήση ενδομητρικού σπινάλ κ.λ.π.)

Διαδικασία λήψης

- **Λήψη κολπικού δείγματος:** Με ξύλινη σπάτουλα τύπου Ayre λαμβάνεται επίχρισμα από τον οπίσθιο κολπικό θόλο. Το υλικό επιστρώνεται σε αντικειμενοφόρο πλάκα.
- **Λήψη εξωτραχηλικού δείγματος:** Χρησιμοποιείται ξύλινη σπάτουλα τύπου Ayre. Το μακρύτερο τμήμα της σπάτουλας τοποθετείται στην είσοδο του τραχήλου και περιστρέφεται με τρόπο ώστε να λάβει επίχρισμα από το έξω στομιο του τραχήλου. Επιστρώνεται το υλικό στο ένα άκρο αντικειμενοφόρου πλάκας.
- **Λήψη ενδοτραχηλικού δείγματος:** Χρησιμοποιείται βουρτσάκι ή βαμβακοφόρος στυλεός, εφόσον ο τράχηλος είναι οιδηματώδης και εξέρυθρος, ο οποίος εισάγεται στον ενδοτράχηλο και περιστρέφεται. Το δείγμα επιστρώνεται στο άλλο άκρο της αντικειμενοφόρου πλάκας που έχει και το επίχρισμα του εξωτραχηλικού δείγματος.
- **Μονομοιοποίηση:** Η μονομοιοποίηση γίνεται αμέσως μετά την επίστρωση των υλικών με ψεκασμό επάνω στο πλακίδιο ειδικού spray fix ή κοινής λακ μαλλιών με μεγάλη περιεκτικότητα σε οινόπνευμα.

Οδηγία συλλογής υλικού περιόδου για μοριακές διαγνωστικές εξετάσεις

Η συλλογή ιστού περιόδου γίνεται σε ειδικά φιαλίδια (προμηθεύονται από την IN VITRO LABS), κατά τη φάση της πρώτης μεγάλης ροής (συνήθως το πρωινό της δεύτερης μέρας).
Να αποφεύγεται η προσθήκη ούρων στο δείγμα. Η ροή της περιόδου είναι ανεξέλεγκτη και δεν επέρχεται ύστερα από μυϊκή προσπάθεια ή σφίξιμο ή ούρηση:

- Ξεβιδώστε το πώμα. Μην αδειάσετε το υγρό περιεχόμενο.
- Ακουμπήστε το στόμιο του φιαλιδίου στην πίσω άκρη της γεννητικής περιοχής -είσοδος του κόλπου- (οπίσθιος χαλινός) και απαλά σύρετε το στόμιο προς τα εμπρός σε απόλυτη εφαρμογή με το δέρμα, ώστε να αποσπαστεί σταγόνα αίματος που εξέρχεται φυσικά.
Αν το υλικό είναι βλεννώδες, πολλές φορές δεν ρέει στον πάτο του σωληναρίου, αλλά παραμένει κοντά στο στόμιο. Στην περίπτωση αυτή βιδώστε το πώμα και αναστρέψτε το σωληνάριο, ώστε το υγρό περιεχόμενο να παρασύρει το υλικό της περιόδου στον πάτο του σωληναρίου. Επαναφέρετε το σωληνάριο σε όρθια θέση.
- Δεν χρειάζεται μεγάλη ποσότητα υλικού. Αρκεί να κοκκινίσει καλά το υγρό περιεχόμενο. Δεν ενοχλεί η περιεκτικότητα σε συμπαγή τεμάχια (πήγματα) κ.λ.π., που περιέχονται συχνά στον ιστό περιόδου.
Η διαδικασία μπορεί να επαναληφθεί μέχρι τη συγκέντρωση της απαραίτητης ποσότητας.
- Ύστερα από την συλλογή του υλικού βιδώστε καλά το πώμα, πλύνετε το σωληνάριο εξωτερικά με σαπούνι και νερό, κολλήστε την ετικέτα με το όνομά σας στο σωληνάριο, τυλίξτε το με αλουμινοχαρτο και φυλάξτε το στη συντήρηση του ψυγείου μέχρι να το προσκομίσετε για εξέταση.

Οι συνθήκες συντήρησης του δείγματος εξαρτώνται από τον προσδιορισμό.

Οδηγία χειρισμού σπέρματος και συντήρησης σπερματικού υγρού για βιοχημικούς δείκτες

Το σπερματικό υγρό για τη μέτρηση βιοχημικών δεικτών λαμβάνεται μετά από φυγοκέντρηση του ρευστοποιημένου σπέρματος:

- Μετά την εκσπερμάτωση, αφήνεται το σπέρμα σε θερμοκρασία δωματίου να ρευστοποιηθεί (περίπου 30-60 λεπτά).
- Ακολούθως φυγοκεντρείται (αν γίνεται ταυτόχρονα και σπερμοδιάγραμμα, φυγοκεντρείται το εναπομείναν ρευστοποιημένο σπέρμα) για 10 λεπτά σε 1000 x g.
- Αφαιρείται προσεκτικά το ελεύθερο σπερματοζωαρίων σπερματικό υγρό. Συνιστάται οι βιοχημικοί δείκτες να προσδιορίζονται σε φρέσκο δείγμα. Για την ACP προαπαιτείται οξίνιση του σπερματικού υγρού, με οξεϊκό οξύ 33% (40 μL σε 1 mL). Αν δεν είναι εφικτό ο προσδιορισμός να γίνει άμεσα, τα δείγματα συντηρούνται έως **1 μήνα στους -20 °C**.
- Απαραίτητα στοιχεία που πρέπει να αναφέρονται στο συνοδευτικό παραπεμπτικό του δείγματος: Ημερομηνία και ώρα συλλογής, συνολικός όγκος, γλοιότητα*, χρόνος ρευστοποίησης και αν υπάρχει ολιγο- ή αζωοσπερμία.
- ***Σημαντικό:** Αυξημένη γλοιότητα (υψηλό ιξώδες) μπορεί να επηρεάσει τη μέτρηση των βιοχημικών δεικτών και πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων (διαταραχή της ρευστοποίησης και του ιξώδους είναι συχνές σε λοιμώξεις των βοηθητικών αδένων).